

BIZTONSÁGI ADATLAP

ÖSSZHANGBAN VAN AZ 1907/2006. SZÁMÚ (EU) SZABÁLYZAT (REACH) II. MELLÉKLETÉVEL

Kibocsátás kelte: 1998. február 20.

Utolsó változtatás: 2008. január 10.

Változat: 5.0

1. ANYAG/KÉSZÍTMÉNY ÉS A VÁLLALKOZÁS AZONOSÍTÁSA**1.1. Készítmény név: IPARI SÓSAV 30%**

Kiszerezési egység: 0,5 kg, 1 kg, 5 kg, 10 kg, 20 kg, 60 kg, lédig

1.2. Az anyag/készítmény felhasználása

Tisztításra, fertőtlenítésére, vízkőmentesítésre

1.3. A vállalat/vállalkozás azonosítása**Cím:** Klorid Vegyi- és Műanyagipari Zártkörűen működő Részvénytársaság
H-4150 Püspökladány, Község dűlő 1.**Felelős személy:** Nagy József
Igazgató**Telefon:** 06 54/451-308**Fax:** 06 54/451-420**E-mail:** klorid@externet.hu**1.4. Sürgősségi telefon**

Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ)

Tel: 06 80/201-199 (díjmentesen hívható zöld szám)

06 1/476-6400, 06 1/476-6464 (éjjel-nappal hívható)

2. A VESZÉLY AZONOSÍTÁSA**2.1. Az 1999/45/EK számú irányelv és annak módosításai szerint a készítmény veszélyes anyagként van besorolva.****2.2. Besorolás:** C maró**2.3. A veszélyre/kockázatra utaló R mondatok**

R 34

R 37

2.4. A biztonságos használatra utaló S mondatok

S 1

S 2

S 26

S 46

3. AZ ALKOTÓRÉSZEKRE VONATKOZÓ ÖSSZETÉTEL/INFORMÁCIÓ**3.1. Anyag/készítmény:** készítmény**3.2.**

Anyag	Kémiai név	EU szám	CAS szám	Koncentráció tartomány %
Hatóanyag	Hidrogén-klorid (sósav)	2315957	7647-01-0	30

3.3. A szállító jelenlegi tudomása szerint ez a termék nem tartalmaz veszélyes összetevőket olyan mértékben, amelyről ebben a részben beszámolási kötelezettsége lenne az EU és a nemzeti szabályozások szerint. A munkahelyi expozíciós határértéket, ha vannak, a 8. fejezet sorolja fel.

4. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 4.1. Bőrre kerülésnél:** A szennyezett ruhadarabokat el kell távolítani, érintett testrészeket bő vízzel le kell mosni, és steril kötszerrel befedni. Forduljunk orvoshoz.
- 4.2. Szembe kerülésnél:** 10 – 15 percig vízzel öblíteni. Az öblítő folyadékáram ne legyen túlságosan erős. Forduljunk orvoshoz.
- 4.3. Inhalációnál:** A sérültet friss levegőre kell vinni, és kényelmes helyzetbe kell fektetni. Erőikifejtést nem végezhet, szoros ruhadarabjait meg kell lazítani. Légzéskimaradáskor légzéstámogatást, lehetőség szerint oxidég-belélegeztetést kell alkalmazni. Mesterséges lélegeztetés: kerülni kell a bőr-bőr kontaktust. Forduljunk orvoshoz.
- 4.4. Lenyelés:** Vízzel hígított tejet kell lassan itatni. A sérült hánytatás tilos! Forduljunk orvoshoz.
- 4.5. Egyéb információk:** Eszméletvesztés veszélye esetén stabil oldalfekvésbe kell helyezni és így szállítani.

5. TŰZVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

- 5.1. Megfelelő tűzoltó közeg:** Környező tűz körülményeinek megfelelő oltóanyagot használni.
- 5.2. Biztonsági okokból nem használható tűzoltó közeg:** -
- 5.3. Speciális baleseti veszélyek, égéstermékek, származékok:** Fémekkel való reakálás közben fejlődő hidrogén robbanó elegyet képezhet. Magasabb hőmérsékleten maró gőzök képződhetnek.
- 5.4. Speciális tűzoltó védőfelszerelés:** Sűrített levegős légzőkészülék, tűzoltó védőöltözet.
- 5.5. Egyéb információk:** Tartály felmelegedése esetén a tartályt porlasztott vízzel kell hűteni. Nem éghető folyadék, tűzveszélyességi osztálya: „E”.

6. INTÉZKEDÉSEK VÉLETLENSZERŰ KÖRNYEZETBE ENGEDÉS ESETÉN

- 6.1. Személyes óvintézkedések:** Kerülendő a szembe, bőrre való jutása, egyéni védőeszközök használata kötelező. Nem érintett személyeknek a szélirányra merőlegesen haladva el kell hagyniuk az érintett területet.
- 6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések:** A szivárgás helyét el kell zárni. Állóvízbe történő bekerülés esetén a vízrendszert le kell zárni, folyóvíz esetén a vízi utakon hajózási tilalmat kell elrendelni. A vízvétellezőket értesíteni kell. Szárazföldön a veszélyeztetett területet le kell zárni, gáttal körül határolni, a folyadékot el kell szivattyúzni. Lakó- és ipari negyedek lakóit figyelmeztetni, biztonsági övezetet kialakítani.
- 6.3. Tisztítási módszerek:** Felszívóképes anyaggal, lehetőleg őrölt mészkővel, dolomittal, illetve mészhidráttal, száraz földdel, homokkal kell lefedni, és ártalmatlanná tétele végett zárt tartályban biztonságos lerakóhelyre szállítani. A maradék anyagot sok vízzel kell lemosatni.
- 6.4. Egyéb információk:** Illetékes hatóságokat értesíteni kell.

7. KEZELÉS ÉS TÁROLÁS

- 7.1. Kezelés:** Egyéni védőeszközök használata kötelező. Használata közben nem szabad enni, inni, dohányozni.
- 7.2. Tárolás:** A sósavat elkülönítve, jól szellőző, hűvös, száraz, saválló padozatú helységben kell tárolni, közvetlen napfénytől védve és minden gyújtóforrástól távol. Nem szabad gyúlékony, oxidálható anyagok közelében tárolni, amilyen pl. a klorátok, fémek, fém-hidridek, amelyekkel a sav hidrogénfejlődés közben reagál, és oxidáló szerek (KMnO₄, K₂Cr₂O₇) közelében, mert klórgáz képződhet. Tárolására gumival bélelt acéltartályok és műanyagtartályok (PVC, PE, PP, poliészter) vagy üveg, kerámia edények alkalmasak.
- 7.3. Egyéb információk:** A fémek közül a tantál és Hastelloy B anyagok a sósavnak ellenállnak.

8. AZ EXPOZÍCIÓ ELLENŐRZÉSE/EGYÉNI VÉDELEM

8.1. Expozíciós határértékek

- 8.1.1. MK érték: -
CK érték: 16 mg/m³
ÁK érték: 8 mg/m³

- 8.2. Műszaki munkavédelmi intézkedések: Megfelelő szellőztetés, világítás biztosítása. Álljon rendelkezésre zuhany, mosdó, legyen kéznél elsősegélynyújtó láda és szemmosó.

8.3. Egyéni védőfelszerelések

- 8.3.1. Kézvédelem: Sav ellen védő gumikesztyű.
8.3.2. Belégzés elleni védelem: Megfelelő légzésvédő készülék.
8.3.3. Szemvédelem: Jól záró sav ellen védőszemüveg vagy arcvédő.
8.3.4. Bőrvédelem: Sav ellen védőruházat, sav ellen védő bakancs, csizma.
8.3.5. Egyéb: Bőr- és légúti vagy emésztőrendszeri betegségben szenvedők sósav expozícióval járó munkát nem végezhetnek. Gondos személyi tisztálkodás.

9. FIZIKAI ÉS KÉMIAI TULAJDONSÁGOK

- 9.1. Megjelenés: Színtelen – enyhén sárság folyadék
9.2. Szag: Szúrós
9.3. Forráspont: 104 °C – 50,5 °C
9.4. Olvadáspont: (-85 °C) – (-29 °C)
9.5. Lobbanáspont: Nem éghető
9.6. Öngyulladás: Nem éghető
9.7. Gyúlékonyság (szilárd, gáz): Nem éghető
9.8. Robbanási tulajdonság: -
9.9. Oxidálási tulajdonság: -
9.10. Gőznyomás: HCl: 2,6 – 240 mbar (20 °C)
9.11. Fajsúly: 1,4 – 1,89 cP (20 °C)
9.12. Oldhatóság: Vízben: tökéletes
9.13. Egyéb: Fémekkel hidrogénfejlődés közben reagál, oxidáló szerek klórt szabadítanak fel belőle.

10. STABILITÁS ÉS REAKCIÓKÉSZSÉG

- 10.1. Kerülendő körülmények: Magas hőmérséklet, fény.
10.2. Kerülendő anyagok: Oxidálható anyagok (klorátok, fémek, fém-hidridek), oxidálószer (KMnO₄, K₂Cr₂O₇) és lúgok.
10.3. Veszélyes bomlás termék: Oxidáló szerek klórt szabadítanak fel.

11. TOXIKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

11.1. Akut toxicitás

- Orális toxicitás LD₅₀: Nincs adat.
LC₅₀ inhal. (patkány): 4701 ppm/30 perc
LC₅₀ inhal. (egér): 2644 ppm/30 perc
LC₅₀ inhal. (ember): 1000 ppm/1 perc
LC₅₀ inhal. (nyúl): 4416 ppm/30 perc
LC₅₀ inhal. (emlős): 1000 mg/m³/2óra

- 11.2. Bőrirritáció: Erősen irritáló, maró hatású.

- 11.3. Érzékenység: Erős köhögési inger és könnyezés, szúrós fájdalom a bőrön. Légszomj. Lenyelés után rendkívül erős fájdalom az emésztőcsatornában. Hányás. Sokkos állapot.

- 11.4. Egyéb információ: 2200 mg/m³ néhány percen belül halált okoz.

12. ÖKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

- 12.1. Ökotoxicitás:** - hal: jászkeszegteszt LCO 784 mg/l, LC₅₀: 862 mg/l, LC₁₀₀: 896 mg/l
Halakra 25 mg/l halálos.
- vízi organizmusokra: mérgező
- 12.2. Mobilitás:** -
- 12.3. Perzisztencia és lebomlási képesség:** -
- 12.4. Bioakkumulációs képesség:** -
- 12.5. Egyéb káros hatások:** Vízminőséget veszélyeztető anyag, vízminőségi osztálya: 1, toxicitási értékszáma halakra: 3,1. Savas irányba pH eltolódást okoz.

13. ÁRTALMATLANÍTÁSI SZEMPONTOK

A hulladékkezelésben a nemzeti és helyi szabályozásokat kell betartani.

- 13.1. Termék:** Nem szabad közvetlenül csatornába, környezetbe juttatni, szállítsuk kijelölt veszélyes hulladékgyűjtő helyre, vagy lúgos oldattal való óvatos semlegesítés után sok vízzel hígítsuk. Hosszabb ideig tárolva elbomlik. Savval történő semlegesítése tilos!
- 13.2. Csomagolás:** Tisztítás után újra felhasználható.

14. SZÁLLÍTÁSI INFORMÁCIÓK

ADR/RID
ADN/ADNR/IMDG-Code
IATA-DGR/ICAO-TI

UN szám: 1789
Helyes szállítási megnevezés: Klór-hidrogénsav (sósav)
Veszélyességi osztály: 8
Veszélyt jelző szám: 80
Csomagolási csoport: III.

15. SZABÁLYOZÁSRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

Jogsabályok

1. A 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
2. 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól
3. 25/2000. (IX. 30.) EüM-SZCSM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról
4. 8004/2000. (EüK. 22.) EüM tájékoztató az Európai Unióban osztályozott veszélyes anyagok jegyzékéről
5. 8011/1997. (NK. 18.) NM tájékoztató a bejelentettnek tekintett veszélyes anyagok jegyzékéről
6. 20/1979. (IX. 18.) KPM rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás „A” és „B” mellékletének kihirdetéséről és a belföldi alkalmazásáról
7. 272/2001. (XII. 21.) Kormány rendelet a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott előállításához, gyártásához is használt vegyi anyagokkal végezhető egyes tevékenységek szabályozásáról
8. 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről
9. 98/2001. (VI. 15.) Kormány rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek végzésének feltételeiről
10. 38/2003. (VII. 7.) ESZCSM-FVM-KvVM együttes rendelet a biocid termékek előállításának és forgalomba hozatalának feltételeiről
11. 33/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról

16. EGYÉB INFORMÁCIÓK

16.1. Veszélyességi besorolás, kockázatra utaló R mondatok, használatra utaló S mondatok

C maró

Kockázatra utaló R mondatok

- R 34 Égési sérülést okoz.
R 37 Izzgatja a légutakat.

Használatra utaló S mondatok

- S 1 Elzárva tartandó.
S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet.
S 26 Ha szembe kerül, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni.
S 46 Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni.

A sósav a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott előállításához, gyártásához is használt vegyi anyagokkal végezhető egyes tevékenységek szabályozásáról szóló 272/2001. (XII. 21.) Kormány rendelet hatálya alá tartozik.

Megjegyzés: A sósav oldat szabadba kerülése (pl. kiömlése) esetén az oldatból (oldattöménységtől, hőmérséklettől, széljárástól, környezet páratartalmától függően) mérgező sósav gáz párologhat ki. A légtérbe óránként 1 m² oldat felületről (30 °C – 40 °C-on, 34-38 m/m % sósav oldatból, 50%-osrelatív nedvességtartalom és 1-5 m/s szélsősebesség között) 6-345 g mérgező sósav gáz kerülhet a légtérbe.

16.2. Felhasználási terület

A legnagyobb sósav felhasználó a vegyipar, emellett a gyógyszeriparban, élelmiszeriparban, textiliparban és a festékiparban kerül alkalmazásra. Fémek maratására, pácolására, tisztítására, vízkezelésnél az ioncserélő gyanták regenerálására is használják. Az egészségügyben és az ivóvízkezelésnél alkalmazott fertőtlenítőszeres hatóanyaga

16.3. Forrás

N. Irving Sax, Richard J. Lewis: Dangerous Properties of Industrial Materials. 7. Ed

John H. Perry: Vegyészmérnökök Kézikönyve 1968.

Munkaegészségügyi és Munkavédelmi Enciklopédia 1986.

Hommel: Veszélyes Anyagok 1997.

Az adatlapon szereplő információk azokon az ismereteken alapulnak, amelyek jelenleg a termékkel kapcsolatban rendelkezésünkre állnak. Az ismertetett adatok nem jelentenek sem garanciát, sem jogi kötelezettséget a termék tulajdonságaira vonatkozóan.

A biztonsági adatlap azt a célt szolgálja, hogy segítse a felhasználót azon kötelezettségei teljesítésében, amelyek a veszélyes anyagok felhasználása során terheli, de nem mentesíti a tevékenységgel kapcsolatos előírások és szabályzatok ismerete és alkalmazása, valamint a megfelelő óvintézkedések megtétele alól.

Püspökladány, 2008. január 10.

NAGY JÓZSEF
Igazgató